

**Čo robiť, ak máme podozrenie,
že príčinou problémov dieťaťa v učení sú vývinové poruchy učenia**

(Metodický materiál)

Uvádzame základný postup, ako rodičia v takomto prípade majú postupovať, aby dieťaťu pri učení pomohli.

1. Na každej škole pôsobí *výchovný poradca*, ktorý poskytuje rodičom a žiakom bezplatné poradenské služby. V prípade podozrenia na prítomnosť vývinovej poruchy učenia sa odporúča rodičom, aby požiadali o vyšetrenie dieťaťa v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP), alebo v centre špeciálno-pedagogického poradenstva (CŠPP) podľa rajonizácie.
2. Ak problémy avizuje triedny učiteľ, vyplní podklady pre psychologické a špeciálno-pedagogické vyšetrenie žiaka. Na tomto tlačive rodičia svojim podpisom vyjadria súhlas – nesúhlas s vyšetrením dieťaťa vo vyššie uvedených odborných inštitúciách. Pri súhlase sa tlačivo doručí do centra. Rodič môže s dieťaťom prísť na vyšetrenie do centra aj na vlastnú žiadosť.
3. Po vyšetrení dieťaťa (je bezplatné) psychológom a špeciálnym pedagógom, rodičia do 30 dní obdržia správu zo psychologického a špeciálno-pedagogického vyšetrenia.

Ak vyšetrenie potvrdí, že príčinou problémov v učení sú špecifické vývinové poruchy učenia, v správe sa **odborníci vyjadria aj k tomu, či je potrebné, aby dieťa bolo individuálne začlenené (integrované) ako žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP).**

Školská **individuálna integrácia (začlenenie) v ZŠ a SŠ** znamená, že dieťa/žiak,

aj keď má vývinovú poruchu učenia, bude vzdelávané v bežnej triede. Cieľom integrovaného vzdelávania je snaha čo najviac pomôcť deťom s problémami pri učení, pri ich zapájaní sa do bežného života, ktorých príčinou nie sú znížené rozumové schopnosti. Teda deťom, pre ktoré je učenie kvôli špecifickým poruchám učenia náročnejšie, ho uľahčiť do tej miery, aby im neúspechy aj napriek ich snahe nevzali chuť učiť sa. Tieto deti sa totiž musia učiť viac ako deti bez porúch učenia.

V správe z vyšetrenia je uvedená jej časová platnosť (ktorú by mali rodičia **akceptovať a objednať sa** na následné rediagnostické vyšetrenie), návrh rozsahu úprav (ktoré predmety, do akej miery a i.). Ďalej sú uvedené odporúčania ako konkrétne postupovať pri vzdelávaní v škole.

Žiadosť o individuálnu integráciu dieťaťa podá rodič písomne na riaditeľstvo školy. Podľa dohody a odporúčaní rodičia i dieťa spolupracuje s vyučujúcimi, prípadne so školským špeciálnym pedagógom i s CPPP a P, CŠPP. **Rodič má právo nesúhlasiť s individuálnym integrovaným vzdelávaním.**

4. Na základe správ z odborných vyšetrení – **triedny učiteľ vypracuje pre žiaka individuálny výchovno-vzdelávací program (IVVP)**, v ktorom sa uvádzajú konkrétne požiadavky na úpravu prostredia triedy, učebných postupov, učebných plánov a učebných osnov na organizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu a požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a personálnej pomoci. IVVP môže byť podľa potreby dopĺňaný a upravovaný počas celého školského roka. Pri jeho vypracovaní učiteľ spolupracuje so špeciálnym pedagógom, prípadne i s rodičmi žiaka. Triedny učiteľ oboznámi s vypracovaným IVVP rodičov, ktorí svoj súhlas vyjadria podpisom.

Čo obsahuje IVVP?

- Základné informácie o žiakovi
- Vplyv jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces
- Úprava prostredia triedy, umiestnenie žiaka
- Špecifiká organizácie vyučovania žiaka
- Odbornú reedukačnú a terapeutickú starostlivosť
- Špecifické výchovno-vzdelávacie ciele a postupy, úpravu obsahu vyučovania, priebežné hodnotenie čiastkových cieľov s následnou úpravou

učebných osnov (podľa štátnych vzdelávacích programov – uplatniť časť vzdelávací program pre žiaka s príslušným zdravotným znevýhodnením - žiak so ŠVVP)

- Špecifiká hodnotenia učebných výsledkov žiaka
- Kompenzačné pomôcky
- Priebežné zmeny
- Podpisy – triedneho učiteľa, vyučujúceho konkrétneho predmetu, školského špeciálneho pedagóga, prípadne zákonného zástupcu

S IVVP sú povinní oboznámiť sa všetci vyučujúci žiaka a majú povinnosť postupovať podľa vymedzených úprav.

Psychologické a špeciálno pedagogické vyšetrenie je potrebné obnoviť po dvoch – troch rokoch (tzv. rediagnostické vyšetrenie). V odborných správach je uvedená platnosť záverov vyšetrenia a teda potreba nových vyšetrení po uplynutí tejto lehoty. Ak sa v priebehu vzdelávania žiaka zmení stav v tej miere, že nie je dôvod na vzdelávanie formou individuálneho začlenenia a potvrdia to aj vyšetrenia odborníkov (psychológ, špeciálny pedagóg), škola ho prestane evidovať ako začleneného. **O zmenu v tomto smere môžu kedykoľvek požiadať aj rodičia.**

Je dobré uvedomiť si, že ak sa u dieťaťa odbornými vyšetreniami potvrdí prítomnosť výrazných špecifických vývinových porúch učenia (dyslexia, dysgrafia, dysortografia, dyskalkúlia), je učenie za bežných podmienok pre dieťa záťažou a napriek zvýšenému úsiliu nemusí prinášať očakávaný efekt. Preto je dobré, ak sa dieťaťu v určitých obdobiach poskytne možnosť individuálneho prístupu a ak sa naučí pracovať s potrebnými pomôckami, ako sú napr. gramatické a matematické tabuľky a prehľady, čítacie okienko, slovníky a iné. Takto pripravené dieťa vie potom využiť ponúkanú pomoc aj v deviatom ročníku – pri skúške Testovanie 9, ale aj v rámci prijímacích pohovorov na strednú školu. Dnes môže mládež so ŠVVP študovať aj na akejkoľvek strednej škole a aj tu sa prihliada na charakter jeho aktuálnych ťažkostí, pokiaľ rodičia požiadajú o individuálne začlenenie.

Zanedbanie starostlivosti o dieťa s poruchami učenia na prvom stupni základnej školy môže ďalekosiahle negatívne ovplyvniť celý život dieťaťa.